

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre. 5.— kor.

Egy hónapra. 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÓNYE

Hirdetések díja:

Egy om. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A szünet kezdetén.

Debreczen, június 21.

(K—cz.) A Sándor-utcai palota üvegkupolája oly annyira átmelegedett, hogy a tisztelt Ház nem tudott tovább tanácskozni a nagy hőségben. Bezárták tehát a kapukat s a képviselő urak hazamentek pihenni a törvénygyártás fárasztó munkája után. Szeptemberig nem lesz ülés s a honatyákkal együtt szünetel egy időre az összeférhetlenségi esetek bejelentése is, mely annyi vitára adott okot a munkában már-már kimerült parlamentnek.

A képviselők összeférhetlenségét, mint tudjuk, az 1875. évi I. t. cz. szabályozza. Ennek alapján szervezték az összeférhetlenségi bizottságot is, mely minden egyes felmerülő bejelentett összeférhetlenségi esetet elbírált.

Ezen bizottságnak a most lefolyt parlamenti időszak alatt sok dolga akadt. Az Ugron zabszállítási esete egymásután adta a tollat azok kezébe, a kik egy-egy képviselő mellékfoglalkozásában összeférhetlenségi esetet véltek. Ezen bejelentések egy jól szervezett rendszer szerint történtek s nem valószínű, hogy egy forrásból származtak. A politikai élet is kultiválja az egyes időszakok divatját és sokaknak felette tetszett az a hajtóvadászat, melyet tulbuzgó

egyének indítottak az egyes képviselők ellen.

A bejelentett, mondvasinált és a legtöbb esetben az összeférhetlenség kritériumait teljesen nélkülöző eseteket a bizottság elbíráta. Heteken át foglalkozott a bizottság az esetekkel a sajtóval egyetemben s az egész eljárás azzal végződött, hogy a bizottság úgy az Ugron, mint a többi képviselő összeférhetlenségi esetét nem tartotta a képviselői állással összeférhetetlennek.

A vihar tehát a pohárnyi vízben nem törhetett ki s azok, kik egy-egy pozíciót irigy szemekkel néztek, — kénytelenek voltak megnyugodni abban, hogy a képviselők ne szorítkozzanak pusztán arra a fizetésre, melyet a bizalom és mandátum juttatnak nekik az államkincstárból.

És mi nem tagadjuk, hogy örülünk a divatba jövő sport kudarcának, nemcsak azért, mivel a képviselőház az országra nézve üdvösebb dolgokra is fordíthatja szellemi erejét, de azért is, mivel ezen összeférhetlenségi esetek bejelentésében oly tendenciák magvát látjuk, melyből mérges növények sarjadhatnak. És bár helyesnek tartjuk azt, hogy az országgyűlés által hozott összeférhetlenségi törvény végrehajtsék, másrészt szeretnők megkímélve látni képviselőinket a jogtalan megtámadástól és a bizottságot a felesleges

munkától mindazon esetekben, melyek nem annyira a törvény tiszteletéből származnak, mint inkább a politikai ellentétek boszantó megnyilatkozásai.

Lefolyt parlamenti időszakunk munkásságára egyébiránt nem lehet panaszunk. A tisztelt Ház becsületes munkát végzett s tagjai megérdemlik a pihenést. Mindenesetre kívánatos lett volna a folyton kísértgető kvóta-ügy kedvező megoldása is, de e késelemnek nem a magyar parlament az oka, hanem a Lajthán tuliak tulkövetelése és megromlott parlamanti élete.

A kapuzárás alkalmából ószintén kívánjuk, hogy képviselőink a szüneti idő leteltével munkakedvet és új eszméket hozzanak magukkal, méltóvá téve magukat továbbra is arra a bizalomra, melylyel választóik őket a törvényhozók közé ültették.

Az ügykezelés egyszerűsítése. A bécsi „Pol. Corr.“ hosszabb budapesti jelentést közöl a belügyminiszterium ügykezelésének egyszerűsítéséről szóló miniszteri rendeletekre vonatkozólag. A jelentés szerint a miniszterelnök ezekkel a rendeletekkel jelezni akarta, hogy milyenek kontemplálja a közigazgatás jövőbeli reformját. Ugy halljuk, hogy ezeket s rendeleteket mások is fogják követni, amelyek valamennyi fokon, le egészen a községekig, lényegesen egyszerűsítik az ügykezelést az által, hogy a felek és a hatóság között nagyobb tért juttatnak a közvetlen, szóbeli érintkezésnek, továbbá jelentékenyen apasztják az írásbeli munkát

TÁRCZA.

Levél a másvilágra.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Kedves Barátom!

Mielőtt véglegesen elköltöztél ez árnyékvilágból, hol kisdéd falucskánknak kántoralakban Perottija voltál, megígértted velem, hogy utódod megválasztásáról hüen és kimerítően foglak értesíteni.

Igen sokat törtem a fejemet azon, hogy ígéretemet miként fogom beválthatni s főként, hogy levelemet miként fogom utánad küldhetni, egyáltalán nem lévén biztos abban, vajjon a menyország-, purgatórium-, avagy épen a pokolban, esetleg annak is a legfenekén nyertél-e elhelyezést? Pedig Te is tudod jól, hogy különösen külországokba a posta nagyon is pontos címzés követel. Hogy czélt érjek végre elhatároztam, miszerint levelemet egy tárcza keretében írom meg s a kézbesítést kedves hírlapod kiadóhivatalára bízom, annyival is inkább, mert hiszen ugyis ékes betűkkel hirdeti, hogy a lapot előfizetőknek bárhová is utánküldi. Azon körülménynél fogva azonban, hogy új czimedet lapoddal hozzádtartozóid csak egy gyászjelentés beküldése által közölték, könnyen megeshetik, hogy ezen újság csak elkésve fog hozzád megérkezni, miután „T. Kornykáló Abris urnak a Másvilágon“ ezimzés majd

sok fejtörést fog okozni az ottani postás Milkáknak és valószínűleg mindhárom országban meg fog fordulni, mielőtt kezéidhez jut.

Miként sirattunk el, most már kevésbé érdekelhet, miután minden földi bajtól ment vagy. Csak úgy melleleg azonban mégis felemlitem, hogy Téged, — ki oly sokakat élénkeltél és soha meg nem engedted, hogy idegen kántor szerepeljen egy falubeli temetésen, — csak kölesön kért kántorral tudtunk eltemetni, mert a halál nem engedte arra a kis időre sem kiszállni koporsódból. Légy nyugodt azonban, Kedves Barátom, biztosíthatlak, hogy a helyettesítő kántornak hangja sem volt rosszabb a tiednél!

Elköltözésed után csakhamar összeült a kántorválasztásra jogosult iskolaszék, melynek életedben Te is tagja voltál, — tanácskozni helyed betöltéséről. A Te ékesen szóló tollad helyett, — mert hiszen az iskolaszéknek jegyzője voltál, — a községi jegyző szólaltatta meg hivatalos pennáját, a kiirt pályázati hirdetményben. Pályázók a zéros határidőre gonosz számban, tizenhárman jelentkeztek, a mi tizenkettőre nézve határozottan rossz omen. — Utódodra nézve táplált aggodalmad azonban egyáltalán nem vált be, mert ezen tömeges jelentkezés Magyarország kántor bőségéről világos bizonyosságot tesz s nem mutatja, hogy a kántori pálya, mint Te hitted, elhanyagolva lenne.

— Sőt, úgy látszik, Kedves Barátom, hogy manapság még kántorok is inkább lesznek az emberek, mint például katonatisztek, mert úgy Krieghammer, mint Fejérváry folyton panaszkodnak, hogy az aranyos ruha csak kevés férfit esábit, holott nőt nagyon is sokat, mint többek között még magukon is tapasztalják, de ők már ennek nem sok hasznát veszik s jobb szeretnék, ha megfordítva lenne.

A pályázatok beérkezése és a választásra jogosult iskolaszék gyűlése közötti időt az elmaradhatatlan korteskedés töltötte ki, melyet a ravasz lelkületű egyházi szakértelemmel vezetett.

Emlékezhetsz, hogy az uradalmi gazdaszt és a falunk jegyzője folyton torzsalakodnak, halálos ellensége és így soha sincsenek egy véleményen. A mi az egyiknek fehér, az a másiknak okvetlenül fekete. Tudod azt is jól, hogy községünkben olyan esetekben, mikor az uradalmi gazdaszt holmi krumpli, répa, kukorica, dinnye és tökföldök odaigérésével a közönségre hatni tud, rendesen az ő akarata dönt, a mi tavasszal szokott megtörténni: őszszel azonban, mikor holmi adóbehajtások vannak napirenden, rendesen a jegyző szokott diadalmaskodni, mert a szelid nyomást akkor ő gyakorolhatja. Jusson itt eszedbe, hogy Te télen patkoltál el s hogy ebből kifolyólag a kántorválasztási mozgalom tavaszra esett.

Az egyházi kegyét egy ügyes pá-

az alsófoku hatóságoknál, amelyek most tul vannak terhelve jelentések és statisztikai kimutatások készítésével. Egész helyesen mondják, hogy a bürokratizmus az idővel és a munkaerővel való rossz gazdálkodásnál fogva a legsúlyosabb neme az adóterheknek, amit a népre rá lehet róni és bizonyára a legnagyobb államférfihoz is méltó feladat: fölvenni a harezót a bürokrácia elavult formái ellen és megvetni az alapját olyan modern bürokráciának, amely meg tud felelni a mai kor feladatainak. A szóban forgó rendeletek mutatják, milyen szellemben akarja Széll Kálmán végrehajtani a közigazgatás reformját, de egyszersmind szerencsésen előkészítik ezt a reformot, amennyiben kitűnik belőlük, hogy a Széll-kormányt közigazgatásunk átalakításánál nem hatalmi érdek vagy centralizáló hajlam vezeti, hanem egyedüli eszéja az, hogy a közigazgatást modern alapokra fektesse, úgy hogy a nép abban minden téren a fejlődésnek és haladásnak leg-hathatósabb tényezőjét lássa.

Tisza István beszéde.

Debreczen, június 21.

A szabadelvűség minden igaz barátját örömmel tölti el gróf Tisza István nagyváradi beszéde, melyben a politikai helyzetről nyilatkozott, mert teljes világításban tünteti elő a szabadelvű párt egységét s azt a többi kétségbe nem vonható igazságot, hogy a szabadelvű párt elemei, melyekről az ellenzék s különösen a néppárt szerette hangoztatni a felbomlás lehetőségét, elválaszthatatlanul összeforrottak. Eddig is tudtuk azt s gyakran hangsúlyoztuk is, hogy pártunkban a legteltesebb egyetértés és elvi kérdésekben a legszilárdabb szolidaritás uralkodik, mégis jólesik hallanunk a liberálisizmus megszilárdulásának ez újabb kijelentését; jól esik különösen akkor, ha e kijelentést oly előkelő államférfi teszi, mint gróf Tisza István, kinek szava kiváló súlylyal bír parlamentben és azon kívül s kinek protestáns érzületét a reakció táborában készek voltak felekezeti egyoldalúságnak minősíteni.

Gróf Tisza István ugyan csak a saját álláspontjáról beszélt, de mi e beszédet úgy

tekintjük, mint a protestáns felfogás tolmácsolását, mely a magyar nemzeti politikában nem ismert felekezeti álláspontot, csupán magyar nemzeti érdekeket. Tisza István e kijelentésével nagy szolgálatot tett nemcsak a protestáns egyháznak, hanem a liberálisizmusnak is, mert eloszlatta azt a kétséget, melyet sokan még a szabadelvű pártban is táplálni hajlandók voltak, hogy t. i. a protestáns egyház a néppárti agitációk ellenében kifejezett védekezésében tulmenni kíván a védelem határán s nemcsak belső, intenzív működést, hanem aggresszív akciókat akar indítani. De eloszlatott e beszéd még egy másik kételyt is, azt nevezetesen, hogy azok, kik a volt kormányelnök jelenlegi működésében a szabadelvű párt egy részének véleményét gondolták kifejezésre jutni, meggyőződhetek a felől, hogy a szabadelvű párt összes tagjaitól mi sem áll távolabb, minthogy a Bánffy báró akcióját támogassák, mert nyiltan s mindenhátsó gondolat nélkül hives a Széll Kálmán liberális politikájának Széll Kálmán politikai egyéniségét s egész multját oly szépen jellemezte beszédében Tisza István s a hozzá és politikájához való ragaszkodásnak oly határozott alakban s a lelkesedés oly hangján adott kifejezést, hogy a miniszterelnök egyénisége, mint a szabadelvűség inkarnációja tűnik fel előttünk, kinek missiója volt az, hogy a szabadelvű pártot, melynek bölcsőjénél már ott állott, a küzdelmek és a megpróbáltatások közül a béke révpartjára vezesse.

Feltűnik előttünk Széll Kálmán, mint ifju politikus, ki az ország rendezetlen pénzügyeinek helyreállítása munkájában a legnagyobb erőt fejté ki és a ki, midőn egy elvi kérdés tekintetében miniszterterátsaival egyetértésre jutni nem tud, azoknak és elbarátainak ismételt kérései mellett sem marad meg helyén, hanem félre áll, mert nem tudja összeegyeztetni az új álláspontot meggyőződésével s birt elegendő lelki erővel és hazafisággal, hogy lemondjon az aktív szereplésről, hol oly fényes kilátások ígérkez-

tek számára, mert a szabadelvű párt sorsát ezáltal biztosítani vélte.

Majd előttünk áll a miniszterelnök az egyházpolitikai reformok küzdelmei között, ki tekintélyének egész súlyát a liberálisizmusért a mérlegbe vetette s nagy mértékben hozzájárult a szabadelvűség munkájának sikeréhez.

Széll Kálmán politikai karakterének e jellemzése teljes nagyságában tünteti fél előttünk a miniszterelnök providenciális egyéniségét, kire épen most van a hazának legnagyobb szüksége, midőn a liberálisizmusnak, a magyar nemzeti állam ezen fentartó eszméjének ellenségei az eddiginél vakmerőbben és brutálisabban lépnek fel s midőn lépten-nyomon oly tendenciákkal találkozunk, melyek az egységes nemzeti politika eszméi helyett, a felekezeti egyoldalúság és visszavonás magvát hintik el a magyar társadalomban, melynek nem széthuzásában, hanem egységre és összetartásra van szüksége.

Visszapillantást vetve a Széll Kálmán kormányzatának munkásságára a lefolyt egy évben, a Tisza István gróf beszéde konstataálja, hogy e munkásságot az Ausztriával való kiegyezés, a közigazgatási reform, a nemzetiségi kérdés elintézése és a felekezeti béke fentartása vették igénybe.

Egy év politikai helyzetének e rövid áttekintéséből meggyőződést szerezhetünk arról, hogy a szabadelvű párt ily rövid idő alatt is mily hasznos tevékenységet fejtett ki, melynek főcélja az, hogy a magyar társadalmat fejlessze s erősítse, s megóvja a hatvanhetes közjogi alapot. És erre soha nagyobb szükség hazánknak nem volt, mint ma, midőn az osztrák zürzavar és bontás oly beláthatlan krízisnek készíti elő alapját, melylyel szemben minden erőnk kifejtésére szükségünk lehet, hol nemcsak a szabadelvűség, de talán egész nemzeti létünk legvitálisabb érdekei fognak elhatározatni.

Fogadjuk meg azért Tisza István gróf tanácsát és félretelve minden személyes vagy

lyázó nyerte el, ki tapasztalatait már több, reá nézve mindig eredménytelen pályázaton szerezte meg s tudta jól, hogy hasonló esetekben a harangozó sem kismiska! Úgyesen alkalmazott dáridók közben per-tu poharat is ivott vele, a mivel teljesen magának nyerte meg őt. Szinte látom elfintortott arczodat e hír olvasására. De hát bossúság meg neki; elvégre is csak kortesfogás az egész.

A harangozó nem sokat törte a fejét azon, hogy kogváltját melyik párthoz ajánlja. Tavasz lévén, a gazdatiszt most biztosabb, mint a jegyző: csak őt kell megnyerni s minden jó lesz, — gondolá s működését ez irányban kezdte meg.

A gazdatiszt szintén nagy barátja lévén a quaterkázásnak, nem volt nehéz a viális ifjunak bekérgesedett szívéhez férközni. Alkalom erre bőven kínálkozott a falu nagyvendéglőjében, hol az ügyes fiatal ember tehetségéhez mérten költekezett.

A sok pályázó közül egy másik gyönyörű hangu gyerek is felbukkant a láthatáron protekeziót keresni; a többiek megválasztatásukat teljesen a sorsra bízták. Nagy szegénysége miatt az itatás nemes művészetéhez nem folyamodhatván, a cselvetésnek más módjához fordult. Csinos legény volt, tehát mindenhol fennen hangoztatta, hogy megválasztatása esetében, ebből a faluból fog nőszülni. A ravasz kópé jól tudta, hogy férjhez menetelre jogosult uri kis lány ez idő szerint csak egy van a faluban. Ez pedig jegyzőknak a kis huga. Legyen egy kis választási harez, —

gondolá a harangozó s a protekeziót nála hajhászó fiatal embert egyenesen a jegyzőhöz utasította.

Csak a jegyző ur jóindulatát biztosítsa magának, kérem, s akkor megválasztása bizonyos lesz. Ő sokat, mindent tehet önért!

A fiatal ember eltávozása után azonban így gondolkodott: „Majd ha fagy! Tavasszal a jegyző nem sokat tehet. De hát nekem ugyis azt az embert kell pártolni, a ki barátságával megtisztelt, mintsém ezt a gögös atyafit, ki még csak egy pohár borra sem érdemesített, pedig már harmadnapja itt ögyeleg.

A jegyzőnek — főleg kis hugának — csakugyan megtetszett a csinos fiatal ember s a kis leány javára változtatni, miert is a fogott, mivel erre bátyja részéről biztosítva is lett.

Ilyképen, Kedves Barátom, tényleg két párt lett. Az iskolaszék tiz rendes tagja közül csak nyolez számított, mert a plébános, mint elnök s Te, mint elköltözött, nem szavazhattatok. A korteskedés gyanítható eredménye így mutatkozott: Gazdatiszt: 5, jegyző: 3.

A jegyző ebbe az arányszámba nem tudott megnyugodni. Szeretett volna azon a saját pártja javára változtatni, miert is a tagokat előértekezletre hívatta meg. Javaslata elhatározották, még pedig egyhangulag, hogy a legkitűnőbb pályázót fogják megválasztani. Titokban azonban már mindenkinek megvolt a jelöltje. Tényleg csak két pályázó jött szóba; egyrészt a gazdatiszt, más-

részt a jegyző pártfogoltja, de azért valamennyivel végig játszátták a komédiát.

Elérkezett végre a nagy nap hajnala; a versenyzők a templomkarzatán, az iskolaszék tagjai az első padokban, a közönség pedig mögöttük foglaltak helyet, áhítattal hallgatván végig a pályázók megható énekeit és orgonajátékait.

A sziveket legjobban a jegyző pártfogoltja rezegtette meg, legkevésbé a gazdatiszt pártfogoltja. Érezte is ezt a gazdatiszt, mert daczára a pactumnak, szükségességnek tartotta táborában a próbák bevégezte után és a gyűlés megkezdése előtt a következőket hangoztatni:

„Ha nem is olyan kitűnő, mint a másik, de azért megállja a sarat, nagyon derék ember, én jól ismerem az egész familiáját. Különben Veres gazduramnak a két arany tartozása el lesz engedve, Balognak kétszerez kukorieza föld jut, Kovács szomszédom a nyáron az urasági földön kap legelőt, hol még nagy szárazság idején is van a marhának harapni való, maga meg Czinczér, répaföldet annyit és ott választhat, a mennyit és a hol akar. No ugy-e, kedves barátim, kitűnő hangu gyerek a jelöltünk és rászavaznak?”

A megszólítottak hálatelt kebellet sóhajtottak és igemlőleg bólintottak. Nehogy pedig az eszmének így meghódított tagok feleségei valamelyes galibát okozzanak, gondja volt a gazdatisztnek arra, hogy a tagokkal egyenesen a gyűlésbe menve, azoknak életük párjával minden érintkezést meghiusítson.

felekezeti szempontot, erőnknek teljes megfeszítésével szolgáljuk a szabadelvűség ügyét, mert egyedül az összetartás menthet meg bennünket a közelgő veszedelemtől.

Az elárult titok.

A párisi törvényszéknél Le Garrec ur, szerzetesi néven Elisée atya, hivatalos titok megsértése czimén vádat emelt Breton abbé ellen, aki meauxi plébános. Felmerült a kérdés, vajjon a hivatalos titok körébe tartozik az a titok is, amit a lelkész a gyóntató széken kívül tud meg.

Ugy történt a dolog, hogy Le Garrec néhány év előtt a ferenczrendiek párisi kápolnájában prédikált és szónoklataival mély benyomást tett L. kisasszonyánál, egy fiatal tanítónénél. Levelezés fejlődött ki köztük, míg végre a lány megijedt a viszony kifejlődésétől és Bretonhoz fordult, aki egykor igazgatója volt és a ki baráti érzelmekkel viseltetett iránta. A leány közlései alapján „Vive Jesus” aláírással névtelen levelet irt Eliséének és mint lelkész felszólította, hogy ne írjon többé L. kisasszonynak. Tekintse halottnak. Megígérte a szerzetesnek, hogy ha meghatározott helyre ír neki, értesíteni, fogja L. Cecile sorsáról, de a leányt nem fogja többé látni. Elisée atya ezeket felelte:

— Atyám! A tékozló fiu alázatosságával irok önnek. Atyám, amióta levelét megkaptam, oly lelki zavarnak vagyok rabja, hogy alig bírom szabatosan kifejezni azt, ami lelkemben történik és alig bírom magamat önnek megértetni. A fontos az, hogy megtudja, hogy én is megtértem.

1. Nem bírom eléggé ismételni a legfőbb penitencia bűnbánó kiáltását: Kegyelmezz, Istenem, kegyelmezz végtelen irgalmasban és mulasd el nyugtalanúságomat jószágod nagysága és sokasága szerint.

2. Vége, L. Cecile kisasszony meghalt számomra, amint én meghaltam az ő számára, nem irok többé neki és nem igyekszem többé vele találkozni. Csakugyan vége. Nem esetelem önnek szívem fájdalmát, meg fogja érteni, ha lesz erőm ezt a levelet befejezni; a legfájdalmasabb csapás ez, amely valaha ért.

A gyűlés elején úgy a falu jegyzője, mint a gazdatiszt ékes szavakban ajánlották jelöltjüket, a mire semmi szükség sem volt. A pártok épügy, mint a képviselőházban, szilárdul tömörültek s kapacitálhatók egyáltalán nem voltak. Dehát a bevett szokásnak itt is csak hódolni kellett.

— Szavazzunk, szavazzunk, — hangzott jobbról, balról, mint a bűnre elszánt ember, szerettek volna mielőbb átesni a merényleten.

Az elnöklő plébános semlegességének szigorú megőrzésével, az általános hangulatot és gyomrának korgását teljesen összehangban lenni látván, a szavazást csakhamar el is rendezte. A mint már előre tudva volt, a gazdatiszt pártja győzött, megválasztván 5 szavazattal 3 ellenében a közepes tehetséget és elbuktatván a kitűnő hangú nősülésben utazó fiatal embert.

— De nem oda Buda! A jegyző és pártja a választást megfelebbezte. Titkos argumentumaival előbbi csak most hozakodott elő.

Mi szives örömet belenyugodnánk, szólott, de nem lehet, mert a választási eljárás nem volt szabályszerű. Egyrészt a kibocsátott pályázati hirdetés nem lett annak idejében jóváhagyás végett illetékes helyre felterjesztve, másrészt pedig az elhunyt kántor helyett nem lett ezen választó gyűlésbe a póttag behíva. Mindkettő kardinális hiba s ezért a választást meg is fogják semmisíteni!

A győztes párt, de főként annak vezére, a gazdatiszt, — erre a szónoklatra egé-

Mennyire köszönöm önnek olyannyira kegyes levelét.

Följebbvalóim, könyeim daczára, elhárították, hogy Milanóba küldenek a szent földi bizottság hivatalába, ahol semmi dolgom. Nincs itt egy lélek sem, aki nyelvemen beszélne és ki bizalmas vallomásaimat megértene. Magam részéről nem értem a lombard dialektust. Másrészt a szerzetesi élet itt különbözik a mienktől. Szóval, mindig magamban vagyok és tétlenül tengődöm zárkám négy fala közt.

Hozzáteszem, hogy nincs egyetlen francia könyvem. Még theologiai művet sem bocsátottak rendelkezésemre. Egyrészt az érzelmektől üres, sőt megkínzott szív, másrészt a teljes munkátlanság, a teljes magány. Néhány hónap előtt, életem egyik legrosszabb órájában eszembe jutott, hogy van Párisban egy jó lélek, a ki szűziesen szeret. Egyik levelére feleltem, hogy én is szeretem. Ime, atyám, L. kisasszonynyal való viszonyomnak az oka és eredete. Magam részéről tévelygésemben oda jutottam, hogy az Isten-szeretetét ennek a gyermeknek a szeretetével engeszteljem ki. A szenvedély azt mondta nekem: Nem vagy hűtelen papi kötelességed iránt, a mikor így szeretsz.

Atyám, szerettem L. kisasszonyt, amint az ember csak egyszer szerethet életében. Ugy szerettem, a mint csak szeretni lehet, egész lelkemből és ezt szenvedélyes levelekben bizonyítottam neki. Nos, atyám, a mint azokat a leveleket irtam, a melyek emléke arczomba kergeti a pirt, soha nem bántott rut vágy, sőt rut gondolat sem zavart meg soha. Hihetetlen ez, de való, ha a látszat ellene szól is. Elhalmoztam gyöngédséggel, megértettem vele, hogy boldogságom az ő karjaiban van; engedtem ezzel szívem iszonyu követelésének, a mely egyesülni akar az övével. Elém idéztem képét és elmém csak szerény ruhában tüntette föl őt nekem. Szerelmem tiszteletteljes volt. Ah, istenem, ha ön tudná, mennyire tartottam tiszteletben ennek a gyermeknek a testét. És sirva irom ezeket, mert ön nem hisz nekem.

szen elhült, majd fölocsudván, éktelen lármába tört, mire az elnök a gyűlést nagy hirtelen bezárta.

Hát miért nem jelentette be? hát miért nem hívta be? lármáztak utánna a győztes, most már azonban leforrázott emberek, de a jegyzőnek nyugodtsága megmaradt.

No, no, én nem voltam az iskolászék jegyzője. Én nem kaptam megbízást sem a bejelentésre, sem a behívásra. Különb maguk az én hátam mögött pakliztak össze; most már egyék meg a mit főztek. De végre is úgy az igazság mint a nép velem van, punctum.

A megválasztás öröme rendezett disztribúción azonban a győztes párt emberei rendületlenül végig ették és itták, melynél holmi erősebb berugások sem hiányoztak. Legalább akadt dolguk az asszonyoknak is szeretett hitvestársaik haza czipelésében, kikért érte menni s őket szép szóval vagy erőszakkal is lenyugváshoz juttatni szükségnek látszott. Az új kántor azonban a nagy lakoma közben is folyton balsejtelmeiktől volt üldözve: vajjon mindennek én látom-e majdan a hasznát?

* * *

A választás csakugyan megsemmisített.

Az új pályázati hirdetés jóváhagyás végett felterjesztése, leérkezése és közhírre tétele, ugyszintén a kiszabott határidő eltelte elhozták a kellemes ősz, mely mint magadról is tudhatod, az adóbehajtások rémes évszaka.

Ugy látszik, az abbé csakugyan nem hitt a szerzetesnek, mert följelentette őt és a pátert, a kit Sévrésbe küldtek, fegyelmi büntetéssel sújtották. A dolog, mint említettük, bíró elé került. Elisée atya csuhában, de hatalmas bajszszal és szakállal jelent meg. Állhatatosan erősítette, hogy L. Cecile iránt csak plátói érzelmeket táplált, L. Cécile, a ki 25 éves csinos hölgyecske, ezt megerősítette és azzal vádolta Breton abbét, hogy nagyon is buzgón járt el a ténitítés műben. Az ügyész a pap elíteltetését követelte és azzal érvelt, hogy a gyóntatószéken kívül megtudott bizalmas értesítéseket is titokban kell tartania a lelkésznek.

Ítéletet még nem hoztak a különös pörben.

Czukorgyár Debreczenben és a Hortobágy öntözése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen város gazdaközönségének századok óta az állattenyésztés képezte egyik legfőbb jövedelmi forrását. Volt idő, midőn a város óriási kiterjedésű határának több mint felerészét legeltetésre használták. Még 1876 előtt a város körül is 18,000 kat. hold legelő terület el. De 1876 óta egyedül a Hortobágyra szorulnak a ménesek, gulyák és nyájak; az erdős pusztákon pedig a polgári kaszálóknak tíz évvel ezelőtt végbe ment rendezése óta, csak a közös téli legeltetés szolgálmi joga van e területek telek-könyveibe a kaszáló birtokosok javára bekebelezve. A Hortobágyon való legeltetés hasznát ma már maguk a gazdák igen kevésre becsülik. Mióta a Tiszát szabályozták s a többé-kevésbé szikes természetű hortobágyi pusztát árvizek nem öntözhetik meg, szárazság és aszály majd minden évben előző csapása lett a híres pusztának s a legeltetés ideje három-négy hónapra szállott alá. Bár azt az állítást, a mit Wolf Henrik osztrák geologus 1867-ben megjelent munkájára alapítanak, hogy a hortobágyi állatállomány az ármentesítés óta az előbbinek egyharmadára csökkent s azóta is folyton apad, épen nem látjuk bebizonyíthatónak.

Mert ha esökkenés mutatkozik is, — ennek nem esupán a legelő kevéssé használhatósága az oka, hanem a közelebbi években a gypju árák hanyatlása és a sertés-

Egészen természetes és kimagyarázható elvűségnek tartatott, hogy a gazdatiszt pártjából két, adóbehajtással szorogatott iskolászeki tag, most már a jegyző táborába pártolt át. Neki több nem is kellett, mert ezzel a kettővel meg a behívott póttaggal, ő egy hatalmas, az ellenfél pedig eltörpült párhoz jutott, úgy, hogy a szabályszerűség minden kellékével felruházott új választáson csakugyan a házassulandó fiatal ember győzött. A dinom dánomot a falu kovácsa — úgy a jegyzőnek, mint a jelöltnek lelkes hive — szolgáltatta, kinek aranyos kedves kis felesége csakugy sürgött-forgott a vendégek körül. Előre örült a jegyző huga boldogságának!

A kis leány szive nagyot dobbant, de a megválasztott kántor szive nem reagált. A hamis kuraju egy hó mulva elhozta szive választottját abból a községből, hol azelőtt segédkántor volt. Mikor pedig ezért szemrehányással illették, még neki állt feljebb!

Hiszen én csak azt ígértem, hogy ebből a faluból fogok nősülni. Ezt meg is tartottam, mert ebből a faluból mentem el az esküvőre!

Most bucsut veszek Tőled, Kedves Barátom! Igéretemet beváltottam, szólj egy szót Te is mellettem odafönt, mert én is abba az osztályába szeretnék jutni majdan a másvilágnak, melyben Te vagy. Addig azonban békében hagyj s álmaimat ne zavarj!

Futár Lajos.

vészokozta pusztulások is. A hivatalos állat-összeírások szerint 1900-ban 45.338, 1895-ben 50.454, 1891-ben 51.457, 1885-ben 59.201, 1880-ban 55.392, 1875-ben 45.280, 1870-ben 66.895 volt a hortobágyi jószág létszáma. Ennek majdnem fele szarvasmarha és ló volt, a többi juh és sertés. Juhból és sertésből 5 darabot szoktak egy számos jószágba venni. Így értjük meg, hogy 1865-ben 17.095, 1859-ben 20.307 számos jószág képezte a legelőadó kivetésének az alapját. 1855-ben 39.834, 1850-ben 35.515 nagy és kis jószágot olvastak össze a Hortobágyon. A Tisza szabályozás előtti évekről ilyen kimerítő adatokkal nem rendelkezünk s csupán a szarvasmarhák és lovak számát ismerjük. 1841-ben 16.286 szarvasmarha és 2185 ló, 1839-ben 11.348 szarvasmarha és 1442 ló, 1834-ben 14.785, 1825-ben 15.990 és 1816-ban 13.800 szarvasmarha legelt ugyanott.

Elvitázhatatlan, hogy ez a 40.000 kat. hold legelő ma jóval kevesebbet ér és kevesebbet jövedelmez a tulajdonos városnak és a legeltetésre jogosult gazdaközönségnek, mint amennyit rendszeres öntözés mellett érne és jövedelmezne. A Hortobágyot talajviszonyai majdnem egész területén legeltetésre praedesztinálják. Szántás-vetésre alkalmas területet aránylag igen keveset találunk. Ezért a debreczeniek e roppant kiterjedésű birtok nagyobb jövedelmezőségét csakis a legelők javítása és az állattenyésztés észszerűbb fejlesztése által érhetik el. Ezt pedig ma az érvényben levő legeltetési jog is korlátozza. A legeltetés joga ez idő szerint a ház és tanyabirtokosokat illeti s igen sokan ezen jogukat nem gyakorolják; másokra pedig át nem ruházhatják.

A Hortobágyon öntözés által való javítása pár év óta élénken foglalkoztatja úgy a városi hatóságot, mint a földművelésügyi kormányt. Sajátságos, hogy maga a gazdaközönség alig érdekli, sőt ellenszenvvel viseltetik iránta. Mikor Darányi Ignác 1897-ben meglátogatta a Hortobágyot s a körülötte levő gazdáknak az öntözés hasznairól beszélgetett, — egy telivérű czivis így szólt közbe:

— Kegyelmes uram! Bizzuk csak a jó Istenre. Hadd öntözze tovább is Ő Szent Felsége a Hortobágyot!

És ezzel gazdatársainak a gondolkodásmódját is kifejezte Fejér Sándor uram.

Hanem azért Darányi Ignác a városi közgyűlés kívánságára elkészítette a debreczeni kulturmérnökséggel a Hortobágy öntözési tervét.

E nagyszabású munkát a Hortobágyon 30.000 hold rendszeres öntözését vette tervbe, a Tiszából Csege alatt kiemelendő élővízzel, a melyet 13,5 kilométer hosszú főcsatornán vezetnek be a hortobágyi legelőre. Talán megérdemli a nemzeti vagyonnak ez a számottevő része, hogy az öntözés tervét főbb vonásaiban megismertessük.

Az öntözés a legeltetési használatra való tekintettel átlag 2000 kat. holdas parcellákon csörgedeztetéssel kapcsolatos árasztással történik. E parcellák két részre osztottak, illetve a terep alakulása miatt ki nem kerülhető esetekben két különálló terület körülbelül ilyen nagyságú parcellává foglaltatott össze, úgy, hogy az egyik rész mindig magasabb fekvésű a másikkal.

Ezen kívül az egész öntözendő terület az általános magassági fekvés szerint három dűllőre osztott, melyek a Hortobágy folyása és a debreczen—f. abonyi vasút által vannak egymástól elválasztva és számsorrendjük szerint kerülnek öntözés alá, oly módon, hogy az öntöző víz kiszolgáltatása és az elhasznált víz lecsapolása folytonos. Minden parcella egyszeri összes öntöző vizét a főöntöző csatorna összes vízhozamával egyszerre kapja ki, miáltal az öntözött területek használat alá egymásután szabaddulhatnak fel, az öntözéssel ennek ideje alatt a használat alul tulságosan nagy terület nem vonatik ki. A szükséges öntöző víz sorrendben minden egyes parcellára az öntöző csatornák több vagy kevesebb megfelelő méretű öntöző zsilipén jut. A zsilipeken átfolyó víz egy árokhálózatban oszlik meg s

a felső parcella rész magasabb területeiről esőrgedezve jut az elárasztandó területre. Midőn a felső parcella részen az árasztás befejeztetett, az öntöző víz kiszolgáltatását ezen parcellán megszüntetik s a következő parcellán folytatják.

A felső parcellarészen összegyűlt víz egy árokhálózat vagy a lecsapoló csatornák segítségével és több vagy kevesebb úgynevezett átbocsató zsilipek felnyitásával az alsó parcellarész elárasztására használják fel.

A parcella öntözésének befejezte után azonnal hozzá fognak a lecsapoláshoz a szükséges helyeken és irányokban ásott mellék lecsapoló hálózat segítségével és a főlecsapolók töltésében levő zsilipek felnyitásával a főbb lecsapoló csatornába.

A Hortobágyon főleg a szárazságlévén az orvoslást igénylő bajok oka, — ezért a tervezet csupán a nedvesítő öntözés berendezését és nem a trágyázó öntözést czélozza.

Az öntözés ideje ápr. 1-től szept. 1-ig terjed s ez idő alatt kétszer kapna öntözést a Hortobágy. Az első öntözés pótolja a mindinkább csökkenő nedvességet; a második öntözés pedig az első öntözés hatását lesz hivatva fenntartani és fokozni.

Egyszeri öntözéshez a Tisza folyótól másodpercenként 45 köbméter vízmennyiség lesz elvonandó; — míg a Tisza folyó emésztésére a vízkivétel tervezett helyénél legkisebb vízállás mellett is másodpercenként 120 kbm.

A felhasznált öntöző víz levezetésére kiszemelt Hortobágy-Berettyó recipiens csatorna emésztő képessége pedig normális körülmények mellett másodpercenként 4 kbm., míg lecsapolásra másodpercenként 3,5 kbm. vízmennyiség kerül. Minthogy a Hortobágy-Berettyó csatorna rendszerint még április havában is le van foglalva bizonyos mértékig csapadékvizek elvezetésével, — gondoskodni kellett arról is, hogy az ezen hónapban lecsapolásra jutó csurgalék viz részben vagy egészen visszatartható legyen. Ezért a Hortobágy délnyugati mélyebb része a Zámi pusztán raktárhelyiségül jelöltetett ki, amely halgazdaságra igen jövedelmezően rendezhető be, — különben pedig még az öntözés ideje alatt lecsapolható és mint öntözött terület kihasználható.

Az alsó parcellarészek elárasztása a tervezett lecsapoló hálózat és zsilipek megfelelő méretezésével kevés kivétellel átlag egy nap alatt hajtható végre. A főöntöző csatorna, valamint az öntöző csatornák nyoma a közlekedés és legeltetés zavarának lehető kiküszöbölésével választott meg. A lecsapoló csatornák nem követik a vízfolyások medrét, hogy a Hortobágy völgy lecsapolására zavarólag ne hassanak; csakis az Arkus nevű vízfolyás medre használtatott fel, ami azonban idegen érdekelt nem érint.

A parcellarészek, a mennyiben az öntöző és lecsapoló csatornák töltései egymástól már el nem választanak, külön tervezett töltésekkel választatnak el.

A szomszédos idegen területekről a hortobágyi legelő felé folyó vizek levezetésére határcsatornák tervezettek. A csatornáknak egymás közt és a vízfolyásokkal való kereszteződésénél beton syphonok alkalmaztatnak, úgy, hogy mindig a kisebb víztömegű csatorna vagy vízfolyás nyer átvezetést. Syphonok lesznek a csatornáknak a vasuti vonalakkal való kereszteződésénél is. A fából készített tiltók, öntöző, átbocsató és lecsapoló zsilipek és hidakon kívül fenék- és partbiztosítási munkálatok is tervezettek. Az eddigi közlekedési irányok mind megtartottak, csak részleges korrekciók tervezettek ott, a hol ennek szüksége fenforgott. Az öntöző művek rongálásának elkerülése és jókarban tartása végett a jószág hajtását meghatározott irányokra kellett korlátozni. Ezért a vasut, a vízfolyások mentén, másutt is belterületeken és a határszéleken új közlekedési vonalak jelöltettek ki, — főleg a zsilipek megfelelő kezelhetése végett. Új utakul a belső területeken általában a csatornák töltései és az elkülönítő töltések képeztek ki, — 3 méter korona szélességgel.

Az öntöző művek összes előállítási költsége 1.260.000 forintban van megállapítva. Vagyis a 30.000 kat. hold öntözött terület minden holdjára 42 forint befektetés esik. A szivattyu telep üzembe tartása (személyi és dologi kiadások, különösen a 476 lóerejű két db. körszivattyu ellátásához szükséges szénára) 36.354, az öntöző művek fentartása és kezelése pedig 19.740 frtot igényel évente. Az üzem és fentartás tehát kerek számban 56.100 forintba kerül. E szerint egy öntözött kat. holdra az építési költségnövekedés 5%-os annuitását, 63.000 frtot is számítva, évenként 4 forint teher esik.

A Hortobágyot terhelő költségekből (évi 70—72 ezer forint) 1897-ben egy számos marhára pástorbérrel együtt 5 forint 48 krajczár, egy számos lóra 5 forint 98 krajczár esett. Azonban a gazdák állítása szerint e legelő használata ezen költséget sem érte meg. Holott Debreczen vidékén egy számos jószág legeltetésének hasznát 10 frtra bátran becsülhetjük. Már most Vinnay Géza kulturfőmérnök a földművelésügyi miniszter által az e tárgyban összehívott ankét elé terjesztett jelentésében a következőképpen számít:

Egy kat. holdra egy számos jószágot véve fel, — a Hortobágyon öntözés esetén 30000 számos jószág megfelelő legeltetését feltételezhetjük, — vagyis a legelő használatait 300 ezer frtra értékelhetjük. Levonva ebből 80.000 forint évi terhet, legalább is 220.000 forint azon összeg, melylyel a legelő használatának értéke évenként emelkedik, ez pedig 5%-kal tőkésítve, 4.400.000 forint ingatlan értékelkedésnek felel meg, melyből ha levonjuk a befektetés összegét meg az üzem és fentartási költségek 5%-os tőkáját, még mindig 2 millió forint érték növekedésről beszélhetünk. Ezenkívül a vizek rakárban üzött haltenyésztes jövedelmét is számításba vehetjük, amely évi 15.000 frtra tehető.

Ezért csak érdemes megcsinálni az öntözést, még ha nagyobb lesz is a valószínűségben az imént kiszámított 80.000 forint teher, — feltéve természetesen, hogy a debreczeniek ki is tudják majd kellően aknázni a szerzett előnyöket; vagyis állattenyésztésüket minőség és mennyiségre nézve a megváltozott viszonyokhoz képest tudják tovább fejleszteni.

Mindezt nagyon alkalomszerű volt elmondani most, midőn híre hallatszik annak a mozgalomnak, amelyet egy tőkepenzes csoport Debreczenben vagy Debreczen vidékén felállítandó nagy cukorgyár érdekében indított meg. Ugy mondják, hogy a répatermeléshez szükséges földterületet a gazdák és birtokosok már biztosították. A vállalat megalapításához pénz is van bőven; csak a vízkérdés megoldása képez nehéz feladatot. A legújabb technikai vívmányok szerint berendezett cukorgyárak tömördek vízzel dolgoznak. Nos, ennyi vizet Debreczenben semmitféle ártékut nem fog adni. De meg a szennyvizek elvezetése is sok nehézségbe ütközik. Ime, egy okkal több, hogy a Hortobágy öntözését sürgezzük. Mert Debreczen mezőgazdáira nézve roppant kár, ha a tervezett cukorgyár létre nem jön. A gyár alapítóinak is, a kik különben sem kötik magukat Debreczenhez, csak Debreczen vidékén keresnek alkalmas helyet, érdekükben áll az öntözés mielőbbi berendezése. Mert ezen esetben annyi élővízhez juthatnak, amennyire szükségük van és ha nem is épen Debreczenben, de közel ide, B.-Ujvároson felállíthatják a cukorgyárukat, ahova már kevés költséggel elvezethető lesz a Tisza vize.

Ezzel B.-Ujvároson, a hol a sűrű, szorgalmas parasztnépség nehezen tud megélni és e miatt már nem egyszer adta jelét elégtelenségének, — a szecziális bajok hihetőleg egyszerre megszűnnének.

HIREK.

— Szücs Miklós debreczeni kir. törvényszéki elnök a héten kezdte meg a szoboszlói kir. járásbíróság ügykezelésének megvizsgálását. A vizsgálat még nincs befejezve, hanem folytatattatni fog. A törvény-

széki elnök a héten Lengyel Imre kir. táblai bíró, Padrah Sándor kir. közjegyző és Foghty János földbirtokos vendége volt.

— **Elmaradt sajtótárgyalás.** E hó 23., szombatra, dr. *Törzsök* Károly ellen sajtótárgyalás volt kitűzve a debreczeni törvényszék, mint sajtóbíró előtt. A tárgyalás a felek kibékülése folytán — mint értesülünk — elmarad.

— **Az egészségügyi bizottság ülése.** A közegészségügyi bizottság tegnap d. u. 3 órákor a városháza nagytermében ülést tartott. A bábaképző-intézet és a létesítendő lelenczház ügyét tárgyalta a bizottság. Arról volt szó, hogy a két humánus intézménynek hol építsenek állandó otthont. A közegészségügyi bizottság egyhangulag azt javasolja a tanácsnak, hogy a város új szabályozási térképe szerint a dohánygyár és r. kath. temetőhöz vezető két ut között kiszakítva a régi sertésvásártérből építsenek be olyan területet, mely e célra szükséges. A telek — mire szükség van, 5366 négyzet öll — két egyenlő részre osztatnék fel. A nyugati részen épülne a bábaképző, a keletin a lelenczház. A bizottság ezt a helyet minden tekintetben alkalmasnak találja. — Másik tárgy volt a bizottság előtt, egy műtrágyagyár létesítése végett dr. Kenézy Gyula és társai által a városhoz még a múlt évben intézett beadvány. Ebben a kérvényben bejelentette a tanácsnak, hogy a r. társasági alapon műtrágyagyárat akarnak a városban létesíteni s arra kéri a várost, hogy a pécsi és a hadházi ut mentén, tehát a város déli és északi oldalán engedélyezze az emberi és állati hulladék-gyár felállítását. A közegészségügyi bizottság készséggel javasolja a városi tanácsnak az engedély megadását s azt, hogy a műtrágyagyár céljaira mindkét helyen egy-egy kat. hold területet évi 400 korona bérért huszonöt évre engedjen át, mert a közegészségi viszonyok javulását is látják abban, ha a hulladékok nem úgy, mint eddig hat pöczegődörben helyzetnek el, hanem megfelelő dezinficiálás után gazdasági célokra dolgoztatnak fel.

— **A debreczeni tisztviselők összejelző egyesületének igazgatója:** Oláh Károly városi tanácsnok pár nap múltán szabadságát megkezdvén, a mai naptól kezdve és folyó évi július és augusztus hónapok folyamán őt az egyesület igazgatói teendőiben Beczner Ferencz, főreáliskolai tanár (lakik Bethlen-u. 42. sz. a.) fogja helyettesíteni, ki az egyesületet úgy, mint a tagokat érdeklő mindennemű ügyben, lakásán és az egyesület hivatalos helyiségében minden hétfőn s ezen kívül minden hó 2., 3. és 4-ik napján (vagy ha e napok valamelyike ünnep vagy vasárnapra esik, a következő napon) d. u. 5-6 óráig készséggel intézkedik. Hasonló czélból fordulhatnak a tagok Pápay János pénztáros, r. kath. tanítóhoz (lakik a Nagyerdőn, a polgári lövőde épületében) és Szabó Lajos egyesületi megbízotthoz (található napon a hivatalos órák alatt a város katonai ügyosztályánál).

— **Jogász tánczestély.** A debreczeni jogakadémia ifjusága tegnap este sikerült tánczestélyt rendezett a „Dobos“-pavillonban. Magyar testvérek zenéje mellett a reggeli órák vetették végét a mulatságnak. — A tánczestélyen jelen voltak:

Urasszonyok: Bosznay Károlyné, dr. Kemény Mórné, öz. Antalovitsné, Bernáth Lajosné, Mózes Andrásné, öz. Gyulai Lászlóné, Dienes Barnáné, Szilágyi Imréné, Baresa Jánosné, öz. Mayer Ottóné, Szabó Kálmánné, Ériez Ernőné, Tóth Albertné, Riekl Antalné, Ács Nagy Ferenczné, öz. Horváth Mihályné, Ujfalussy Józsefné, Zádor Lajosné, Kaszanyitzky Andorné, Kálmánchelyi Mórné, öz. Derzsi Lászlóné, Budanovits Béláné, Czégely Ferenczné, Hutirai Béláné, Budaházy Albertné, dr. Kérészy Zoltánné, Kiss Albertné, Emmert Antalné, Varga Károlyné, dr. Kovács Józsefné, Ujfalussy Dezsőné.

Leányok: Bosznay Gabi, Bosznay Ilus,

Kemény Iri, Antalovics Mici, Gizi és Ilonka, Rózsa Piroska, Bernáth Gizike, Kovács Irénke, Dienes Rózsika, Szilágyi Margit, Mayer Blanka, Szabó Margit, Ériez nővérek, Riekl Piroska, Móríz Mariska, Ács Nagy Irén, Horváth Böske, Ujfalussy Mariska, Zádor Vilma, Kálmánchelyi Böske, Derzsi Emma, Czégely Gizi, Budanovits Zelma, Hutirai Pólka, Budaházy Gizella, Kérészy Vilma, Kiss Ilonka, Emmert Leonora, Varga Stefánia, Mezőssy Olga, Dráveczky Ilonka.

— **Sulyos szerencsétlenség.** Szőke Károly több társával együtt nagyobb fákat eregetett le a magashól, oly módon, hogy a fához támasztott gerendán csuszott le a fa. Mikor épen a legnagyobb fát eresztették le, Szőke nem tudott hirtelen félreugrani s a nagy fa a jobb lábára esett, melyet bokában elszakított. A sulyosan sérült embert a köz-kórházba szállították.

— **A Csokonai-Kör új helyisége.** A kereskedelmi akadémia épületében volt idáig a Csokonai-Kör helyisége, az u. n. „Csokonai-szoba“, melyet a debreczeni Kereskedő Társulat nagylelkűsége bocsátott Debreczen egyetlen irodalmi körének rendelkezésére. Most azonban magának az érdemes társulatnak is szüksége van e helyiségre s a Csokonai-Körnek a további kvartélyt szeptember 1-ére felmondta. Tegnap délután 3 órákor választmányi ülést tartott e tárgyban a Csokonai-Kör s egy bizottságot küldött ki, hogy új helyiségről gondoskodjék. Egyben köszönetet mondtak a Kereskedő Társulatnak a rövid ideig tartott, de mindenesetre lekötözö vendégszeretetért.

— **Testvérgyilkosság Érmihályfalván.** Véres gyilkosság történt e hó 17-dikén Érmihályfalván. Az egész városban ismert korosmahős a három testvér: Galamb János, Galamb Laci és Galamb Gyuri. Ez a három jó madár duhaj, összeférhetetlen természetűknél fogva rettegett alakjai az érmihályfalvai paraszt legényeknek. Ahol ez a három testvér megjelent, mindig vérontás volt a multság vége. Az elmúlt vasárnap bált rendeztek az érmihályfalvai paraszt legények, amelyen megjelent a fent említett három testvér is. A bál egy parasztagyazda udvarán lett megtartva. Már a multság színhelyén összetűzött a két fiatalabb Galamb, de itt valamiképen sikerült a békét helyreállítani közöttük, de a multság végeztével betértek egy korosmába, ahol újra összekülönbözött a két fiatalabb Galamb. Szó szót követett és a vége az lett, hogy Galamb Laci egy sörös üveggel kétszer a fejére sujtott testvérenek: Galamb Györgynek, a miből aztán parázs kis verekedés lett a két testvér között. A legidősebb testvér, Galamb János, látva a helyzet komolyságát, közbe lépett, hogy két feldühösödött testvérét szétválassza, a mi nagy erőmefeszítéssel sikerült is neki, de ő neki vesztét okozta. — Este kilenc órákor Galamb Gyuri elindult, hogy testvérevel számoljon, a miért nem engedte őt a korosmában kedve szerint elbánni testvérevel, Laczival. Egy nagy disznóölő kést vett magához és így felfegyverkezve beállított Galamb Jánoshoz, ki épen az udvaron volt és megkérdezte a belépő Gyuritól, hogy mit keres. Erre Galamb György azt felelte, hogy: „gyere, itt az életed a kezemben.“ Galamb János, ismerve testvérenek indulatos voltát, egy ásót véve magához, nekiment, hogy ártalmatlanná tegye és a kezére sujtott. Gyuri pedig a kezében levő kést *markolatig beledöfte testvérenek a hasába.* A csendőrök még az éj folyamán elfogták a testvérgyilkost, a halálosan megsebesített Galamb Janost pedig beszállították a debreczeni köz-

kórházba, a hol reggel meghalt. Feleségét és 4 árva hagyott hátra, kik a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

— **Királysértési per Debreczenben.** E hó 25-én, hétfőn igen érdekes esküdszéki tárgyalás színhelye lesz a debreczeni kir. törvényszék. Egy felségsértési pert tárgyalnak, a melyet még a budapesti főügyészség indított dr. Király Péter ügyvéd, tartalékos honvédhadnagy és hírlapíró ellen, a Debreczen című politikai lap 1899. november 11-én megjelent vezércikkébe inkriminált kifejezései miatt. De a pört az új bünvádi eljárás életbeléptetése folytán a kir. tábla székhelyén levő debreczeni esküdt-bírószákhoz tették át. Ez lesz az első alkalom, midőn vidéki esküdtzék politikai perben ítélkezik és épen ezért próbája az esküdszéki intézmény létjogosultságának. Király Péter „Az osztrák császár“ című cikkelyében vérmérsékletéhez híven exaltált hangon adott kifejezést a feletti felháborodásának épen akkor, midőn a „Hier“ helyett „Jelent“ kiáltó tartalékos magyar katonákat becsukták, hogy a m. kir. hadügyi felség joga teljesen háttérbe szorul az osztrák érdekek előtt. Ezért Király Péter a btk. 140. szakaszába ütköző királysértés vétségével van vádolva. A vádat dr. Simonffy Béla kir. ügyész fogja képviselni; védő pedig dr. Bakonyi Samu lesz. — A tárgyalást dr. Szűcs Miklós kir. törvényszéki elnök vezeti.

— **Megégett leány.** A szerencsétlen Rezes Eszter cselédeleány, kit a felrobbant petroleum öszeégetett, haldokolva fekszik a köz-kórházban s lehet, hogy hamarosan megszabadul kínjaitól. Az orvosok minden igyekezete sem tudta megmenteni az életnek a szerencsétlent.

— **Utolsó előadás.** Dankó Pista ma ismét Debreczenbe érkezett daltársulatával, hogy még egyszer bemutassa az ő büvölő dalait a nagyerdei Vigadóban. Ez utolsó előadás szebbnél-szebb dalokat fog a daltársulat bemutatni. A nagytehetségű nótakirályt melegen ajánljuk a közönség pártolásába.

— **Az edényes lova.** Horovitz Izsák hajdu-szováthi polgártársunk edényekkel jött ma be Debreczenbe. A szekeret egy kiszolgált remonda húzott nekibusult fővel. A főtéren megállott Horovitz és bement egyik boltba, rábizva remondáját az isteni gondviselés felügyeletére. Végh Mihály rendőr képében meg is érkezett a gondviselés, míg nagyobb baj nem történt. Ez aztán a gazdátlanul tűnődő jószágot behajtotta. Horovitz a bűnügyi osztály elé került, hol gondatlanságáért két korona bírságot sóztak a nyakába.

— No ez osztán jó geseft nekem! — jaldult fel benne a keserűség. Nyolczvan krajczárt árultam, egy forintot meg fizettem! A fészkes izé vágják az ilyen geseftekre!

— **Ábrándozó libák, vagy a kerítés butasága.** Liga János, a saját beismerése szerint Sebes és Belezseny községeknél a görög keleti tanítója. Valami ügyes-bajos dolga akadhatott a tanító urnak, mert kérvényt intézett a belényesi főszolgabíróhoz, a mit olyan ékes magyar nyelven fogalmazott meg, hogy ugyancsak nyelvtudós legyen, a ki megérti! Itt adjuk szó szerinti a tanfőru kérvényét:

Adóügyi kimutatások daczára bélyegmentelen.

Tekintetes kir. Járásí főszolgabíró ur!

Tisztelettel jelentek miszerint én sebesi és belezsenyi gör. kel. tanító vagyok, kinek ártatlan kerítése daczára többszöri bírónak megcsináltatás *ábrándozó libák* disznók marhák és mindenfélék állatok tehetek belépni a kertben és e pusztítják a mit van, másrésről félünk fiatalainkat hogy mikor jön az iskolába zuhatagok alkalmával a tengerpart árasztó az apadás dagájai fordulunk a gyerek leesései megóvására a nagy záporosó gyerekeknek megfulasztására.

Nekem járó ösztöndíjak községi 40 korona fizetés dacára a fák öszpontosításának a bíróval hozására nem akartak haza hozni. Minden ezek folytán hivatalos tisztelettel tekintve a keritésem butaságát és a magam eszteleenség felhívom most és utoljára kir. főszolgabíró ur általános kerítés és fizetés csináltatás valami ábrándozó libák bejáraltását a bírónak megtiltani parancsoják.

Kelt Sebesen 1900 Május 14.

alázattal tisztelve
Liga János
gör. kel. tanító.

— **Lepke a rendőrségen.** Abai Mari neve sűrűn fordul elő a rendőrség könyvében. A könnyű életnek hive a jó Mari s többször téved a titkos utakra. Tegnap — bár ki van tiltva a városból — ismét lezónázott Szoboszlóról, hanem e kirándulása nem járt sikerrel, mert a rendőrség elcsípte s a bűnügyi osztálynál kapott éjjeli szállást. A cifrán kiöltözött Marit ma a kulcsár kísérté ki az állomáshoz. Megváltotta neki a vasuti jegyet és visszazonátta Szoboszlóra. Mari ugyan égre-földre esküdzött, hogy nem teszi többé lábát Debreczenbe, de ezt már a rendőrség aligha elhiszi neki.

— **A Lubló-gyógyfürdő** mai lapunkban megjelent hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Két gyermek tűzhalála.** Szederhátton, mint pécskai tudósítónk jelenti, tegnap délután tűzhalált szenvedett két kis gyermek. Bercsényi Pál ottani gazda házában annak négy éves, hasonló nevű fiacskája játszadozott az alig három éves Palásti Mariskával. Játék közben a két apróság betévedt a sertésölbe, ahol nem tudni hogyan, gyufára tettek szert, melylyel meggyújtották a földön elszórt szalmát. A nagy füst elkábitotta a kicsiket, a kik nem tudtak menekülni s ott lelték halálukat az égő ölben. A szülők bent ültek a házban s mikor a felesapó láng láttára kirohantak, a két gyermek már halott volt. Ugy találták meg egyiket ülő, a másikat fekvő helyzetben, szénné égve.

— **Felfordult kocsi.** Szabadkai tudósítónk írja: Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a topolyai határban. A Topolya község tulajdonát képező földeket adták haszonbérbe, melynél Volkmann Gyula községi végrehajtó és Kind Elek bíró is jelen voltak. Hazafelé menet a lovak megbokrosodtak s örült vágatás közben a kocsi felborult és mindketten oly szerencsétlenül estek, hogy Kind bíró agyrázkódást szenvedett s eszméletlenül vitték lakására. Felépüléséhez nincs remény; Volkmann pedig lábcsonttörést szenvedett. Az eset általános részvétet kelt a községben.

— **Csendzavarás az éjszakában.** Már több ízben felszólaltunk azon éktelen lármá ellen, melyet egyes jókedvű emberek csapnak esténként a belváros legnépesebb utcáin. Öten-hatan egy társaságban olyan lármát csapnak, hogy a korábban lenyugvó békés polgár ijedten riad fel álmából a családlatosnál-csodálatosabb hangok hallatára. Mi szeretjük a dalt, de csak természetes vagy művészi formájában, de semmiesetre sem akkor, midőn üvöltéssé fajul. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe az éji dalosokat, kik bizonyára nem fognak olyan magasan intonálni, ha érzékeny büntetésben részesülnek.

— **Iglófüreden,** a Szepesség ezen legszébb s legkellemezebb fürdőhelyén a megnyitó ünnepélyt f. hó 17-én tartották s Igló városából is számosan vettek ezen részt. A fürdő ugyan már május 15-én nyílt meg, amikor a posta és távirtda is a forgalomnak átadatott, de a megnyitó ünnepély csak most lett rendezve. A fürdőúj vendéglőse, Szentgyörgyi Ferencz, ki több éven át Pöstyénfürdőben és Budapestben mint vendéglős működött, dicséretre méltó, kitűnő jó konyhájával, valamint kifogástalan italaival jutányos árak mellett szintén nagyban hozzájárult a jókedv fokozásához, úgy hogy a társaság, kik között több fürdővendég is volt, a késő éjjeli órákig maradt együtt, élvezve a fürdői zenekart s a fiatalok kedvverítő tánczát. A négyest körülbelül 30 pár tánczolta.

Az időjárás gyönyörű s a nap-nap mellett érkező fürdővendégek most élvezik javában a legjobb karban tartott remek erdei sétányokon csergedező patak mellett elballagva, a hatalmas fenyők balzsamos illatát. — A hidegvizgyógyintézet teljesen felszerelve a fürdőközönség rendelkezésére áll, épen úgy meleg kád- és fenyő-fürdők. A közönség részéről nyilvánuló nagy érdeklődés, valamint az idenyre már is lefoglalt szobák száma jó sasonra engednek következtetni.

— **Vihar és jégverés.** Kömlő községben borzasztó vihar és jégverés volt, mely nagy kárt okozott. A villám agyonsújtott egy családost embert. — Eperjes vidékén, pusztító felhőszakadás volt. — Matyaskán a villám fölgujtotta a görög-katolikus iskola épületét, amely a tanító lakásával együtt elpusztult. — Pécsujfalun a Bornemessza-féle kastélyba csapott be a villám, a mely több közeli faluban is kárt okozott.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Milán utja.

Budapest, június 21. Milán ma Budapestre érkezett s innen tovább utazott Bécsbe.

A gyilkos eseléd.

Budapest, június 21. A törvényszék ma tárgyalja Kotasz Zsófia eseléd bűnperét, ki asszonyát megfojtotta. „Megöltem, — mondja, — mert csak narancsot adott vacsorára. Mikor lefeküdt, rávettem magam és álmában megfojtottam. Asszonyom kettőt sikoltott és vége volt. Ekkor tiszta inget adtam reá, behurczoltam a másik szobába, zsinetet kötöttem a nyakára és ezután lefeküdtem!“

Villamos kalauzok sztrájkja.

Budapest, június 21. Ezerkétszáz villamos kalauz az éjjeli gyűlésben megesküdött, hogy míg ügyük tisztázva nem lesz, együtt tartanak. Vasárnapig várni fognak és ha a sztrájk kitör, nem engednek a kocsiutasokat felszállani.

Az orosz külügyminiszter halála.

Sz.-Pétervár, június 21. Muraviev gróf külügyminiszter ma reggel hirtelen meghalt.

A kínai forradalom.

(Legújabb táviratok.)

London, június 21. A reggeli lapok hire szerint Seymour vasárnap Peking alá érkezett.

Budapest, június 21. Jokohamából sürgönyzik: Ide hír érkezett, hogy Seymourt körülvették.

Budapest, június 21. A Daily expressben újra jelentik, hogy a főszakács megmérgezte a császárt és önmagát.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nádudvari Rigó Jancsi. Varsóez Zsigmond cigányprimás tetszetős külsővel birt Nádudvaron. Sötét, mélytűzű szemei szerelmet sugároztak és a mikor fejét hegedűjére hajtva huzta a szívhöz szóló nótákat, olyan ábrándos fejmozgatásokat csinált, hogy a fejrénep könnyen hinni tudó része szinte epekedett utána.

Szép menyecske volt Papp Lajos nádudvari gazdálkodó felesége is, talán szebb, tetszetősebb a többiekénél. A szerelmes ezimbalmos e szép menyecskének lett szolgálat-

kész rabja, aki a szép primásnak adta oda férjének esküvel lekötött szívet.

Egyideig szépen folyt a dolog. A szerelmes pár ügyesen tudta rendezni a találkozókat. Később aztán sugni-bugni kezdtek a községben. A titokról lehullott a lepel, még csak a jámbor férj nem sejtett semmit.

No, de őt sem hagyták sokáig a tudatlanság sötétében. Egyik jóakarója meg-sugta neki a szivrendítő valóságát.

— Hallod-e, komám! Jobban szétnézhetnél a házad körül, mert a feleséged elfeledkezik a hűségről és szívesen látja Varsóezot a háznál, mikor otthon nem vagy. Belebomlott a primásba, mint az a furcsa nevű hercegnő Rigó Jancsiba.

Papp Lajos ámult, bámult. Előbb az egész hirt csak koholmányának hitte. Hogy az ő szeretett élettársa követne el ilyen? Talán irigykednek reá s azért gázolnak a becsületében?!

Később azonban meggyőződött, hogy nem zörgött hiába a levél. A primás ur csakugyan udvarol az ő szép menyecskéjének.

Dühre gerjedt a jó ember. Hát azért dolgozik, fut-fárad ő, hogy a felesége a háta megett szerelmeskedést folytasson egy cigánynyal? No, hát ennek végének kell lenni, ha török-szakad is!

Elment a koresmába, hol beszédett egy pár liter „enyhitő körülményt“. Ekkor aztán nagy elhatározottsággal elment a ezimbalmos lakására.

Az ajtó be volt zárva és Papp Lajos dörömbölni kezdett rajta.

— Nyisd ki és bocsáss be! Szavam volna veled! — kiáltott be a primáshoz.

A primás tarthatott a négy szemközti való beszélgetéstől, mert nem akarta kinyitni az ajtót. Ám ez nem szolgált akadályul a dühöngő férjnek. Nekidőlt az ajtónak és egy roppantással benyomintotta.

Varsóez már készenlétben várta egy vasvillával s a felingerült férjet azzal igyekezett visszariasztani. Erre aztán Papp Lajos revolvert rántott elő s rálőtt felesége csábitójára. Az egyik golyó célzott tévesztett és befuródott a szoba földjébe, a másik sem tett nagyobb kárt, mert csak a nadrágát érintette Varsóeznak.

Tegnap tartott ez ügyben esküdtszéki tárgyalást a helybeli kir. törvényszék Szüics Miklós dr. elnöke alatt. Birák voltak: dr. Szeőke István és dr. Oláh Miklós. A vádat dr. Galánffy János ügyész képviselte, míg a védői tisztelet Des Combes Henrik ügyvéd teljesítette.

Az esküdtszék következő tagokból alakult: dr. Szüics Géza, Piros Béla, Szift Aladár, Nánási Lajos, ifj. Orosz István, Tóth Béla, dr. Reichard Manó, Malatinszky Ferencz, Káposztás János, Márkus Miksa, Rácz Lajos, Gyarmati István és Mike Ferencz, mint póttag.

Papp Lajos a kihallgatás folyamán tagadta, hogy ő ölési szándékkal ment volna a primás házához. Csupán a felesége leveleit akarta elkérni tőle. Dühbe hozta, hogy a csábitó vasvillával támadt reá s önvédelemből riasztott reá a két lövéssel.

A vád- és védőbeszéd meghallgatása után az esküdtszék tagjai Papp Lajost nem találták bűnösnek az emberölési kísérletben s ennek alapján a törvényszék felmentette.

A menyecske szorongó szívvvel várta az ítélet kihirdetését s boldogító mosoly játszott ajka körül, mikor a felmentett férjjel kilépett a tárgyalási teremből.

Mosolyogva ragyogott fejükre a esintalan napsugár künn az utcán, bizonyosan a szegény meghurczolt férjet nevetve, a ki szívének nagy szerelméből megboesátott a menyecskének és most ismét boldogan fut-fárad, hogy megkeresse a napi élelemre-valót az ő visszatért baránykájának.

(Sz. i. . . . r.)

RÖPPENTYÜK.

* Kétértelmű. — Az az ember hazugnak és gazembarnek nevezett: nem gondolod, hogy meg kellene verekednem veled?

— Mindenestre. Nincs szebb és magasabb földadat, mint küszdeni az igazsáért.
 • Vendéglőben. Vendég: Hallja maga pinczér, ez a káposzta nem elég savanyu.
 Pinczér: Hiszen ez nem káposzta, hanem mákos laska!
 Vendég: No, mákos laskának elég savanyu!

REGÉNY.

A világ szive.

— Regény 2 kötetben. —
 Angolból fordította: Krampera János.
 (Folytatás.) 19.

A mint beért, látta, hogy a sziklapadmalról félig levált rész még ott esüngött s csak egy, a kijáráshoz közelebb eső, kisebb darab zuhant le. Azt is láthatta, hogy még mindig ugyanabban a helyzetben fekszem a szikla alatt s azt hitte, hogy már meghaltam, bár valóságban csak ájulás vett rajtam erőt szenvedéseimnek miatta.

— Él még? — suttogá és én még álomban is meghallottam hangját, felemeltem fejemet és bámulva néztem rá, mer bizony nem hittem volna, hogy még valaha viszontlátom őt.

— Kisértetet látok — kérdém — vagy csakugyan ön jött volna vissza?

— Én vagyok és hoztam magammal egy emelőrudat. Vigyázzon, ha emelintek a kővön, csuszon ki alóla, ha csak lehet.

Ezzel fogta a bunkót s legjobb belátása szerint alája helyezvén a sziklának, összeszedte minden erejét. Mindhiába, meg se tudta mozdítani a sziklát.

— Próbálja meg egy kissé arrább, jobbfelé, ott alkalmasabb pontot talál, — mondtam félig már elszedülve.

Arrább tolta az emelőrudat s megfeszítette, hogy izmai csakugy ropogtak belé, én pedig éreztem, hogy a szikla megremeg, a mint kiugró része megmozdul.

— Ha csak egy parányit is tudna segíteni, menne a dolog, — lihegő a sennor. Erre én kétségbeesésben — bár a fájdalom majd megölt — tenyeremet a földnek feszítve, összehuztam magamat, mint egy széthatított fába került kigyó s hátammal emelni kezdtem a sziklát, míg csak nyoleztiz hüvelyknyire fel nem emelkedett. Egy pillanatig és csakis egy pillanatig így csüngött, a következő perczen az emelőrud kisziklott s a szikla újra visszaesett.

En azonban ezt az egy pillanatot is kihasználtam, mert ujjaimmal a földbe kapaszkodva, mihelyt hátamat szabadon éreztem, egy gyors mozdulattal két-három lábnyira előre vetettem magamat. Ekkor a sziklának az a pontja, mely eddig gerincemen feküdt újra lehullott, de most már czombjaim közé a földre esett.

A sennor megragadta kezemet és kirántott, de hosszuszáru csizmáim közül az egyik a kő alatt maradt. Megpróbáltam, ha fel tudnék emelkedni, de a hátamon levő sérülés miatt nem voltam rá képes.

— Önnek kellend kivinnie, sennor, mert én nem tudok mozdulni, — mondtam.

Ránézett a fejünk felett ingó sziklatömbre, aztán kezembe nyomva a gyertyát, felemelt a földről, mint egy gyermeket s kifelé távolgott az alagútból.

Talán hét vagy nyolez lépésnyire haladhattunk, tovább semmi esetre sem, midőn rettentő robaj támadt hátunk megett.

A szikla lezuhant s az a hely, hol még harmincz másodperczel elébb mi állottunk, sziklatörmelékkel volt tele.

— Tovább! Tovább! — mondtam, — felettünk a sziklában új repedések keletkeznek!

A sennor tovább haladt, míg végre szerencsésen kijutottunk a bányából. Lehajtottam fejemet s halát rebegtem megszádulásomért, azután megmentöm arczába nézve, így szóltam hozzá:

— Az Urnak szent nevére mondom, sennor, hogy nem teremtett még önél neme-sebb embert.

A következő pillanatban előre buktam s ájulva maradtam a fű között.

Tíz nap telt el, mióta attól az átkozott bányától egy hordágyon haza vittek Cumarvóba s ez alatt az idő alatt folyton szenvedtem fájós hátammal. Valósággal, annyira rosszul lettem, hogy még beszélnem is alig volt szabad. Végre azonban mégis csak javult az állapotom s egy este mostoha testvéremnek, Molasnak segítségével sennor Strickland kiemelt ágyamból s egy függő ágyba tett.

— Igaz is, Ignatio, — szólt a sennor, mikor Molas eltávozott, — mindeddig sem adtam vissza ezt az ékszert. Milyen különös egy holmi! — folytató, lekasztván nyakából. — Mondja csak, mit értett ön az alatt, a mit nekem a bányában mondtott, hogy ennek átadásával az aztek uralom örökösévé tett minden indián szemében? Azt hiszem, hogy akkor félrebeszélte fájdalmában és maga sem tudta, miről szól.

— Be van zárva az ajtó, sennor? — kérdém — és biztos ön abban, hogy nincsen a verandán senki sem? Jól van. Ugy hát huzza errébb a székét, hadd mondjak el önnek valamit.

Bizonyára hallotta már hírét annak

a fehér embernek, — vagy tán isten volt — akit az indiánok hol Quetzal-nak, hol Cucumatz-nak neveznek s ki a régmúlt időkben jött ide ebbe az országba és civilizálta népeit. Ennek utána eltávozott egy hajón, de előbb megígérte, hogy nemzedékek multával újra vissza fog térni.

Mikor elment, az általa alkotott birodalom két egytestvér kezére jutott. Fővárosuk vagy Palenque-ben, vagy annak szomszédságában volt, a birodalom polgárai pedig csak úgy, mint mi, keresztények, egy istent, az igaz Istent imádták. Az Egek Szive néven neveztek s kizárólag gyümölcsből és virágokból álló áldozatokkal kedveskedtek neki.

A két testvér közül az egyik más országból hozott magának feleséget. Az asszony igen szép volt, de ördögök leánya és nagy boszorkány, ki nemsokára — mint az már Salamon király és feleségeinek történetében is benne van — elcsábította férjét, a királyt az igaz hittől saját hitének bálványaihoz s annyira vitte, hogy még emberáldozatokat is mutattak be.

Erre nagy zavargás támadt az országban s az egésznek vége az lett, hogy a nép két részre szakadt, az Egek Szivének imádoira és az ördögök követőire.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Meghívás.

A H.-nánási Kölcsönös Segélyző-Egylet, mint szövetkezet tagjai

a f. évi július hó 22-én d. e. 10 órakor

a helybeli vendéglő nagytermében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatói jelentés az 1899—1900. üzleti év eredményéről.
 2. Az 1899—1900. üzleti év alább közölt mérlegének és zárszámadásának elbírálása.
 3. A felügyelő- és felszámoló-bizottság jelentése s annak alapján a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők részére.
 4. A XI-ik évtársulat felszámolásához 5 felszámoló-bizottsági tag választása.
 5. 3 rendes- és egy pót-felügyelő-bizottsági tag választása.
 6. Az alapszabályok értelmében kilépő igazgatósági tagok helyett új tagok választása.
- Kelt H.-Nánáson, 1900. június hó 18-án.

Dr. Nagy Lajos,
elnök.

A H.-nánási Kölcsönös Segélyző-Egylet, mint szövetkezet
 1899/900. üzlet évi

VAGYON és TEHER MÉRLEGE.

Tartozik

Követel

VAGYON		Koronaérték	TEHER		Koronaérték
Pénztári készlet	3087	64	Folyó évi heti üzletrész-befizetések	149551	—
Pénztárkészletnél	14000	—	X—XV. Évtársulatok vagyona	344110	78
Felszerelvény	500	—	X—XV. beiratási díja	2877	60
Intézeti ház	15254	—	X—XV. Veszteség tartalékalap	4903	88
Átmeneti kamat	686	64	Hitelezők	76000	—
Hátrány kamat	289	66	Különlélek	2395	64
Kötelezvény	578880	—	Átmeneti kamat	5259	04
			Tiszta nyereség	27550	—
				612647	94

H.-Nánás, 1900. május hó 31-én.

Csiha Miklós,
pénztárnok.

Nagy Elek, Berencsy Gyula,
igazgatók.

Lux Imre,
könyvelő.

Popper Péter,
f. ü. b.

Krucsó Lajos,
f. ü. b. e.

Tóth Mihály,
f. ü. b.

Az 1899. év június 1-én volt az egyletnek 2315 könyvön 13259 üzletrésze, 1900. május 31-ig belépett 464 tag 3044 üzletrészzel, 1899—900. év folyamán felszámolt 299 tag 1588 üzletrészzel, 71 tag 327 üzletrészzel vált ki; 1900. május 31-én tagok száma 2419—14388 üzletrész.

